

АГЕНЦИЯ ЗА ЯДРЕНО РЕГУЛИРАНЕ

бул. Шипченски проход 69, 1574 София, тел: (02) 94 06 800, факс: (02) 94 06 919

ОТЧЕТ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ПРОГРАМНИЯ БЮДЖЕТ НА АГЕНЦИЯ ЗА ЯДРЕНО РЕГУЛИРАНЕ ЗА 2023 Г.

СЪДЪРЖАНИЕ

1. ОТЧЕТ НА ОСНОВНИТЕ ПАРАМЕТРИ НА БЮДЖЕТА	3
<i>а) Отчет на приходите по бюджета на АЯР</i>	<i>3</i>
<i>б) Отчет на разходите на АЯР по бюджетни програми в рамките на функционална област „Регулация на ядрената безопасност и радиационната защита на Република България“</i>	<i>4</i>
<i>в) Отчет на консолидираните разходи на АЯР по бюджетни програми в рамките на функционална област „Регулация на ядрената безопасност и радиационната защита на Република България“</i>	<i>6</i>
<i>г) Финансиране на консолидираните разходи</i>	<i>7</i>
2. ПРЕГЛЕД НА НАСТЪПИЛИТЕ ПРЕЗ ОТЧЕТНИЯ ПЕРИОД ПРОМЕНИ НА ПОКАЗАТЕЛИТЕ ПО БЮДЖЕТА	8
3. ПРЕГЛЕД НА НАСТЪПИЛИТЕ ПРОМЕНИ В ОРГАНИЗАЦИОННАТА СТРУКТУРА	8
4. ПРЕГЛЕД НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ФУНКЦИОНАЛНА ОБЛАСТ „РЕГУЛАЦИЯ НА ЯДРЕНАТА БЕЗОПАСНОСТ И РАДИАЦИОННАТА ЗАЩИТА НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ“, БЮДЖЕТНА ПРОГРАМА „РЕГУЛИРАНЕ И КОНТРОЛ НА ЯДРЕНАТА БЕЗОПАСНОСТ И РАДИАЦИОННАТА ЗАЩИТА НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ“	9
<i>а) Описание на степента на изпълнение на заложените стратегически и оперативни цели, допринасящи за нейното постигане</i>	<i>9</i>
<i>б) Отговорност за изпълнение на целите по функционална област „Регулация на ядрената безопасност и радиационната защита на Република България“</i>	<i>12</i>
<i>в) Преглед на настъпили промени на нормативната уредба през отчетния период</i>	<i>13</i>
<i>г) Продукти/услуги, предоставяни по програмата</i>	<i>13</i>
<i>д) Отчет на показателите за изпълнение на бюджетната програма</i>	<i>15</i>
<i>е) Описание на факторите и причините, оказали въздействие върху непостигането на планираните/заявените целеви стойности</i>	<i>16</i>
<i>ж) Отчет на разходите по бюджетните програми с разпределение на ведомствени и административни разходи</i>	<i>17</i>

Законът за безопасно използване на ядрената енергия урежда държавното регулиране за безопасно използване на ядрената енергия и йонизиращите лъчения, както и безопасно управление на радиоактивните отпадъци и отработеното ядрено гориво. Законът установява националната политика за приоритет на безопасността пред другите дейности и определя основните принципи и изисквания към ядрената безопасност и радиационната защита с цел осигуряване защитата на човешкия живот, здравето и условията на живот на сегашното и бъдещите поколения, околната среда и материалните ценности от вредното въздействие на йонизиращите лъчения.

Съгласно ЗБИЯЕ, председателят на Агенцията за ядрено регулиране (АЯР) е независим специализиран орган на изпълнителната власт, на когото е възложено държавното регулиране на всички съоръжения и дейности, използващи йонизиращо лъчение или предизвикващи радиационен риск. Основната мисия на АЯР е защитата на всеки човек, обществото, бъдещите поколения и околната среда от вредното въздействие на йонизиращите лъчения, като приоритетите на ведомството са определени с “Декларация за политиките”.

Дейността на АЯР е насочена основно към разработването на нормативните изисквания за ядрена безопасност, радиационна защита, аварийно планиране и готовност, физическа защита и регулаторния контрол за тяхното стриктно спазване. Това включва както процеса на издаване на лицензии и разрешения, така и контрол на място и независим анализ на представяната в процеса на лицензиране и периодично документация. АЯР осъществява международното сътрудничество на Република България в областта на безопасното използване на ядрената енергия и предоставя на обществеността и другите държавни органи обективна информация относно състоянието на безопасността.

Отчетът за изпълнението на програмния бюджет на Агенцията за ядрено регулиране за 2023 г., представя финансова информация за събираните приходи и извършените разходи по бюджета на изпълняваната бюджетна програма „Регулиране и контрол на ядрената безопасност и радиационната защита на Република България“ във функционална област „Регулация на ядрената безопасност и радиационната защита на Република България“.

1. ОТЧЕТ НА ОСНОВНИТЕ ПАРАМЕТРИ НА БЮДЖЕТА

а) Отчет на приходите по бюджета на АЯР

Приходите, които Агенцията за ядрено регулиране реализира, са приходи от такси за издаване на лицензии и разрешения по реда на ЗБИЯЕ съгласно Тарифата за таксите, събрани от Агенцията за ядрено регулиране по ЗБИЯЕ.

Със Закона за държавния бюджет на Република България за 2023 г. за Агенцията за ядрено регулиране са определени приходи в размер на 8 500 000 лв.

Във връзка с постъпила сума от Международната агенция за атомна енергия, по предложение на председателя на АЯР на основание чл. 110, ал. 1 от Закона за публичните финанси, министърът на финансите е извършил корекция по бюджета на Агенцията с писмо № 12-00-605/29.09.2023 г. като е увеличен показател „Приходи, помощи и дарения“ със сумата от 116 507 лв.

За периода от 01.01.2023 г. до 31.12.2023 г. по бюджета на АЯР са постъпили приходи от държавни такси в размер на 10 612 916 лв., приходи от лихви, глоби и санкции в размер на 9 512 лв., други неданъчни приходи в размер на 2 742 лв. и приходи от помощи и дарения от чужбина в размер на 116 507 лв.

Общият размер на отчетените по бюджета на АЯР приходи на касова основа за периода е 10 741 677 лв.

Преизпълнението на приходите за 2023 г. от държавни такси е в резултат на събрани такси за издадени разрешения, които не могат да бъдат предвидени, за изменение на

проекта с цел повишаване на безопасността на „АЕЦ Козлодуй“ ЕАД както и такси за издадени разрешения за транзитен превоз през територията на страната на свежо ядрено гориво.

Приложение № 1 – Отчет на приходите по бюджета

ПРИХОДИ (в лева)	Закон	Уточнен план	Отчет
Общо приходи:	8 500 000	8 616 507	10 741 677
<i>Данъчни приходи</i>			
<i>Неданъчни приходи</i>	8 500 000	8 616 507	10 741 677
Приходи и доходи от собственост			
Държавни такси		8 500 000	10 612 916
Глоби, санкции и наказателни лихви			9 512
Приходи от концесии			
Други			2 742
<i>Помощи, дарения и други безвъзмездно получени суми</i>		116 507	116 507

б) Отчет на разходите на АЯР по бюджетни програми в рамките на функционална област „Регулация на ядрената безопасност и радиационната защита на Република България“

Приложение № 2а – Отчет на разходите по бюджета на ПРБ по области на политики/функционални области и бюджетни програми

Класификационен код*	РАЗХОДИ (в лева)	Закон	Уточнен план	Отчет
	Общо разходи по бюджета на Агенцията за ядрено регулиране			
4600.01.00	Функционална област „Регулация на ядрената безопасност и радиационната защита на Република България“	8 435 300	8 551 807	7 564 938
4600.01.01	Бюджетна програма „Регулиране и контрол на ядрената безопасност и радиационната защита на Република България“	8 435 300	8 551 807	7 564 938

* Класификационен код съгласно Решение № 891 на Министерския съвет от 2020 г.

Със Закона за държавния бюджет на Република България за 2023 г. по функционална област „Регулация на ядрената безопасност и радиационната защита на Република България“, бюджетна програма „Регулиране и контрол на ядрената безопасност и

радиационната защита на Република България“ за Агенцията за ядрено регулиране са определени разходи в размер на 8 435 300 лв., в т.ч. разходи за персонал 4 374 900 лв. и 170 000 лв. капиталови разходи.

Във връзка с постъпила сума от Международната агенция за атомна енергия, по предложение на председателя на АЯР на основание чл. 110, ал. 1 от Закона за публичните финанси, министърът на финансите е извършил корекция по бюджета на Агенцията с писмо № 12-00-605/29.09.2023 г. като е увеличен показател показател „Капиталови разходи“ със 116 507 лв. Разходите са за изграждане на интегрирана система за управление на знанията на служителите на Агенцията за ядрено регулиране и необходимото оборудване към нея.

Със заповед на председателя на Агенцията № РД-22-183 от 01.12.2023 г., на основание чл. 112, ал. 2 от Закона за публичните финанси (ЗПФ), са увеличени разходите на администрирани разходни параграфи (за членски внос за участие на Република България в Международната агенция за атомна енергия) с 41 620 лв. за сметка на намаление на общоведомствените разходи (за издръжка и други текущи разходи).

Със заповед на председателя на Агенцията № РД-22-184 от 04.12.2023 г., на основание чл. 112, ал. 2 от Закона за публичните финанси (ЗПФ), са увеличени разходите за придобиване дълготрайни активи със 115 145 лв. за сметка на намаление на разходите за издръжка и други текущи разходи, за което е уведомен министърът на финансите с писмо № 02-00-225 от 06.12.2023 г. Направените промени по бюджета на Агенцията в частта на увеличение на разходите в областта на електронното управление и за използваните информационни и комуникационни технологии са съгласувани предварително с министъра на електронното управление по реда на Правилата за предварително съгласуване на разходите на административните органи в областта на електронното управление и използваните от тях информационни и комуникационни технологии.

След извършените промени по бюджета на АЯР към 31.12.2023 г., по актуализиран уточнен план общият размер на разходите е 8 551 807 лв. в т.ч. разходи за персонал 4 374 900 лв. и капиталови разходи 401 652 лв.

Общият размер на отчетените разходи за 2023 г. възлиза на 7 564 938 лв., в т.ч. разходи за персонал 4 301 871 лв.

В разходи за персонал за отчетния период са включени разходите за заплати и възнаграждения за персонала нает по трудови и служебни правоотношения, за други възнаграждения и плащания за персонала и за задължителни осигурителни вноски от работодатели. Към 31.12.2023 г. числеността на персонала на АЯР е 107 щатни бройки, от който по трудови правоотношения – 14 бр. и по служебни правоотношения – 93 бр. Средната годишна брутна заплата (основна заплата и допълнителни възнаграждения за постигнати резултати) в Агенцията за 2023 г. е 2 442 лв., в т.ч. заплатите на председателя и на двамата заместник председатели.

Общият размер на разходите за издръжка за отчетния период е 2 157 323 лв., като са включени всички извършени разходи за текуща издръжка (разходи за материали и услуги, командировки в страната и чужбина, текущи ремонти, застраховки и др.) и разходите за ползвана външна експертна помощ, свързана с безопасността на ядрените съоръжения, радиационната защита, аварийното планиране.

През отчетния период са платени данъци и такси /общински и държавни/ в размер на 19 203 лв.

Агенцията е органът, представляващ Република България на международно ниво в областта на мирното използване на ядрената енергия. За периода 01.01.2023 г. -31.12.2023

г. са отчетени администрирани разходи за членски внос в Международната агенция за атомна енергия и за участие в нетърговски организации в размер на 685 219 лв.

Извършени са капиталови разходи за придобиване на дълготрайни материални активи и нематериални дълготрайни активи в размер на 401 322 лв., от които 176 477 лв. за придобиване на компютри и хардуер, 38 350 лв. за придобиване на друго оборудване, 81 024 лв. за придобиване на транспортни средства и 105 321 лв. за придобиване на програмни продукти. В отчетените разход за програмни продукти е отчетена разроботената интегрирана система за управление на знанията на служителите на Агенцията за ядрено регулиране, финансирана със средства от Международната агенция за атомна енергия активи.

През 2023 г. са отчетени общо 858 504 лв. разходи в областта на електронното управление и използваните информационни и комуникационни технологии, от които 584 291 лв. текущи и 274 213 лв. капиталови разходи.

в) Отчет на консолидираните разходи на АЯР по бюджетни програми в рамките на функционална област „Регулация на ядрената безопасност и радиационната защита на Република България“

Приложение № 26 – Отчет на консолидираните разходи по бюджетните програми в рамките на съответните области на политики/функционални области

Код*	ОБЛАСТИ НА ПОЛИТИКИ/ФУНКЦИОНАЛНИ ОБЛАСТИ И БЮДЖЕТНИ ПРОГРАМИ	Консолидирани разходи			Ведомствени разходи			Администрирани разходи		
		Общо разходи	По бюджета на ПРБ	По други бюджети и сметки за средства от ЕС	Общо ведомствени	По бюджета на ПРБ	По други бюджети и сметки за средства от ЕС	Общо администрирани	По бюджета на ПРБ	По други бюджети и сметки за средства от ЕС
4600	на Агенцията за ядрено регулиране (изписва се наименованието на бюджетната организация) (в лева)	7 564 938	7 564 938	0	6 879 719	6 879 719	0	685 219	685 219	0
4600.01.00	Общо разходи на Агенцията за ядрено регулиране	7 564 938	7 564 938	0	6 879 719	6 879 719	0	685 219	685 219	0
4600.01.01	Функционална област „Регулация на ядрената безопасност и радиационната защита на Република България“	7 564 938	7 564 938	0	6 879 719	6 879 719	0	685 219	685 219	0
4600.01.01	Бюджетна програма „Регулиране и контрол на ядрената безопасност и радиационната защита на Република България“	7 564 938	7 564 938	0	6 879 719	6 879 719	0	685 219	685 219	0

г) Финансиране на консолидираните разходи

Приложение № 3 – Финансиране на консолидираните разходи

Финансиране на консолидираните разходи, обхванати в програмния бюджет (в лева)	Закон	Уточнен план	Отчет
Общо консолидирани разходи:	8 435 300	8 435 300	7 564 938
Общо финансиране:	8 435 300	8 435 300	7 564 938
Бюджет на ПРБ	8 435 300	8 435 300	7 564 938
Други бюджети и сметки за средства от ЕС, в т.ч. от:			
• Централен бюджет, в т.ч.:			
Държавни инвестиционни заеми			
• Сметки за средства от ЕС (ССЕС на НФ и на ДФЗ)			
• Други програми и инициативи, по които Република България е страна-партньор			
• Други програми и други донори по бюджета на ПРБ			
• Други бюджетни организации, включени в консолидираната фискална програма			
• Други, в т.ч. предоставени трансфери за други бюджети за сметка на планирани разходи по бюджета на ПРБ			

2. ПРЕГЛЕД НА НАСТЪПИЛИТЕ ПРЕЗ ОТЧЕТНИЯ ПЕРИОД ПРОМЕНИ НА ПОКАЗАТЕЛИТЕ ПО БЮДЖЕТА

През отчетния период няма настъпили промени на показателите по бюджета на АЯР.

Приложение № 4 – Преглед на настъпилите през отчетния период промени на показателите по бюджета

№ по ред	Наименование на акта	Нормативно основание	Мотиви	Наименование на бюджетните програми	Ефект върху бюджета (увеличение / намаление на разходите по програми)	Влияние върху показателите за изпълнение
	(ПМС/акт на министъра на финансите/акт на ПРБ)	(Чл. 109, 110, 112, 113 от ЗПФ, чл. 76, 78 и 106 от ЗДБРБ за 2021 г.)	(Дават се кратки аргументи за извършените промени)	(Бюджетни програми, които засяга актът; новосъздадени администрирани разходни параграфи - наименование и сума)	(Произтичащи от акта промени на показателите по бюджета, в лева (+/-))	(Произтичащо от акта въздействие върху целевите стойности на показателите за изпълнение, ако има такова)
	Писмо на министъра на финансите № 12-00-605 от 29.09.2023 г.	чл.110 , ал.1 и ал.10 от ЗПФ	Постъпила сума от Международната агенция за атомна енергия за изграждане на интегрирана система за управление на знанията на служителите на АЯР	Бюджетна програма „Регулиране и контрол на ядрената безопасност и радиационната защита на Република България“	+116 507	не

3. ПРЕГЛЕД НА НАСТЪПИЛИТЕ ПРОМЕНИ В ОРГАНИЗАЦИОННАТА СТРУКТУРА

Съгласно ЗБИЯЕ, председателят на Агенцията за ядрено регулиране е независим специализиран орган на изпълнителната власт, на когото е възложено държавното регулиране на всички съоръжения и дейности, използващи йонизиращо лъчение или предизвикващи радиационен риск. Структурата на Агенция за ядрено регулиране е уредена с Устройствен правилник, в който е определена общата численост на персонала, организацията на работата и функциите на отделните звена. Администрацията на АЯР е организирана в рамките на една главна дирекция и четири дирекции, разпределени съответно в обща и специализирана администрация. На пряко подчинение на председателя са длъжностите: главен секретар, служител по сигурността на информацията и финансов контролър.

Председателят на АЯР, като независим специализиран орган на изпълнителната власт, се определя с решение на Министерски съвет и се назначава от министър-председателя. В рамките на компетентностите си, дадени му от Закона за безопасно използване на ядрената енергия, председателят на АЯР ръководи Агенцията през мандата си, подпомаган от двама заместник-председатели.

През 2023 г. Министерският съвет прие Постановление за изменение и допълнение на Устройствения правилник на Агенцията за ядрено регулиране, с което се цели оптимизиране дейността на Агенцията, чрез промени във функциите на дирекции.

Промените в Устройствения правилник допринасят за повишаване ефективността на Агенцията при изпълнение на нормативно заложените ѝ функции.

4. ПРЕГЛЕД НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ФУНКЦИОНАЛНА ОБЛАСТ „РЕГУЛАЦИЯ НА ЯДРЕНАТА БЕЗОПАСНОСТ И РАДИАЦИОННАТА ЗАЩИТА НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ“, БЮДЖЕТНА ПРОГРАМА „РЕГУЛИРАНЕ И КОНТРОЛ НА ЯДРЕНАТА БЕЗОПАСНОСТ И РАДИАЦИОННАТА ЗАЩИТА НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ“

а) Описание на степента на изпълнение на заложените стратегически и оперативни цели, допринасящи за нейното постигане

Определените за АЯР стратегически цели са пряко свързани с основните дейности на АЯР, съгласно разпоредбите на ЗБИЯЕ. През 2023 година Агенцията е изпълнявала всичките си дейности с цел постигане на набелязаните резултати.

По стратегическа цел 1 „Осигуряване на високо ниво на ядрена безопасност и оптимизиране на радиационната защита чрез поддържане на актуална нормативна база и регулаторни изисквания в областта на безопасното използване на ядрената енергия и йонизиращите лъчения, безопасно управление на радиоактивните отпадъци и отработеното гориво и тяхното непрекъснато усъвършенстване и хармонизирането им с международни договори, европейско и национално законодателство, както и със стандартите за безопасност на Международната агенция за атомна енергия (МААЕ) и документите на WENRA“:

През 2023 г. продължи подготовката за актуализиране на нормативните документи в съответствие с Декларацията за политиките на АЯР, развитието на международните стандарти по безопасност, Европейското законодателство и промените в националното законодателство.

През отчетния период продължи прегледа, разработването и актуализирането на ръководства на регулаторния орган. В действие са въведени и публикувани на интернет страницата на АЯР актуализирано ръководство на регулиращия орган „Прилагане на вероятностния анализ на безопасността в управлението на безопасността на ядрените централи“, Ръководство на регулиращия орган „Прилагане на степенуван подход при дейности с източници на йонизиращи лъчения и ръководство на регулиращия орган „Защита от вътрешни пожари в ядрени централи“.

Стратегическа цел 2 “Осигуряване на високо ниво на държавното регулиране на безопасното използване на ядрената енергия и безопасността на ядрените съоръжения“

През целия период продължава изпълняване по систематичен начин на законоустановените функции по контрола върху ядрените съоръжения чрез:

- Извършване на прегледи и оценки на безопасността на ядрените съоръжения;
- Издаване на разрешителни и лицензионни актове в съответствие с нормативните изисквания и целите на безопасност;
- Планиране и изпълнение на инспекционната дейност;

- Регистриране на несъответствия при осигуряване на безопасността и планиране на коригиращи действия;
- Прилагане на принудителни мерки при необходимост.

Стратегическа цел 3 „Осигуряване на високо ниво на държавното регулиране на специализирано обучение по ЗБИЯЕ и издаване на удостоверения за правоспособност на физически лица, които осъществяват дейности, свързани с осигуряване и/или контрол на ядрената безопасност и радиационната защита в ядрени съоръжения, на инструктори на пълномасщабни симулатори и квалифицирани експерти по радиационна защита“

През отчетния период продължава процесът на издаване на лицензии за специализирано обучение след преглед за съответствие с нормативните изисквания, провеждане на квалификационни изпити в съответствие с графика и заявките на лицензиантите, издаване на удостоверения за правоспособност на физически лица, които осъществяват дейности, свързани с осигуряване и/или контрол на ядрената безопасност и радиационната защита в ядрени съоръжения, на инструктори на пълномасщабни симулатори и квалифицирани експерти по радиационна защита, както и непрекъснато повишаване на квалификацията на служителите на Агенцията.

Стратегическа цел 4 „Осигуряване на високо ниво на държавното регулиране на безопасното управление на радиоактивните отпадъци и отработеното гориво“

През 2023 година продължава процесът по осигуряване на високо ниво на държавно регулиране на безопасното управление на радиоактивните отпадъци и отработеното гориво и на осигуряване на високо ниво на контролната дейност чрез:

- Своевременно издаване на лицензионни актове в съответствие с нормативните изисквания и целите на безопасност;
- Планиране и изпълнение на инспекционната дейност;
- Регистриране на несъответствия при осигуряване на безопасността и предприемане на коригиращи действия;
- Прилагане на принудителни мерки при необходимост.

Стратегическа цел 5 „Осигуряване на високо ниво на държавно регулиране на дейностите с йонизиращите лъчения и оптимизиране на радиационната защита“

За отчетния период продължава процесът по осигуряване на високо ниво на държавно регулиране на дейностите с йонизиращите лъчения и оптимизиране на радиационната защита и по осигуряване на високо ниво на контролната дейност чрез:

- Своевременно издаване на лицензионни актове в съответствие с нормативните изисквания и целите на безопасност;
- Планиране и изпълнение на инспекционната дейност;
- Регистриране на несъответствия при осигуряване на безопасността и предприемане на коригиращи действия;
- Прилагане на принудителни мерки при необходимост.

Стратегическа цел 6 „Поддържане на ефективна система за аварийна готовност и реагиране в случай на ядрена или радиационна авария“

Изпълнението на стратегическата цел се осъществява чрез:

- Поддържане на аварийна готовност;
- Поддържане на аварийен план за действие;

- Поддържане на аварийен екип;
- Обучение на аварийния екип и останалия персонал;
- Поддържане на техническата инфраструктура за работа на аварийния екип;
- Координация с компетентните ведомства;
- Международни споразумения.

Стратегическа цел 7 „Ефективна координация при изпълнението на задълженията на Република България, произтичащи от Споразумението между Република Австрия, Кралство Белгия, Кралство Дания, Република Финландия, Федерална република Германия, Гръцката република, Ирландия, Италианската република, Великото херцогство Люксембург, Кралство Нидерландия, Португалската република, Кралство Испания, Кралство Швеция, Европейската общност за атомна енергия (ЕВРАТОМ) и Международната агенция за атомна енергия (МААЕ) за прилагане на чл. III (1) и (4) от Договора за неразпространение на ядреното оръжие, както и по Допълнителния протокол към него“

През отчетния период продължава изпълнението на целта чрез:

- Събиране и предоставяне на Международната агенция по атомна енергия и на Европейската комисия необходимата информация, включително чрез извършване на проверки;
- Осигуряване провеждането на инспекции на територията на Република България от инспекторите на Международната агенция по атомна енергия и инспекторите на Европейската комисия, включително осигуряването на достъп;
- Осъществяване взаимодействие с компетентния орган по Закона за експортния контрол на продукти, свързани с отбраната, и на изделия и технологии с двойна употреба във връзка с обмена на информацията, отнасяща се до споразумението и допълнителния протокол към него.

Стратегическа цел 8 „Осигуряване на високо ниво на международното сътрудничество и ефективна координация при изпълнение на задълженията по международни споразумения и хармонизиране на националното с европейско законодателство“

Съгласно ЗБИЯЕ, АЯР изпълнява международните задължения на Р. България в областта на безопасността при използване на ядрената енергия и йонизиращите лъчения и управлението на радиоактивните отпадъци и отработеното ядрено гориво.

В областта на сътрудничеството с Международната агенция по атомна енергия (МААЕ) през м. януари 2023 г. страната ни участва в Извънредната сесия на Генералната конференция на МААЕ, посветена на актуализация на бюджета на организацията.

През отчетния период продължи активната ангажираност на България като член на Съвета на управляващите на МААЕ за периода 2022-2024 г.

По време на Съвместния 8-и и 9-и преглед на националните доклади по Конвенцията за ядрена безопасност през м.март бе отчетено адекватното спазване на ангажиментите на страната ни за безопасно използване на атомната енергия. Успешно бе представянето на Агенцията и в другите работни органи (комитети и работни групи) на МААЕ, както и в Инициативата за ядрена хармонизация и стандартизация при ММР и в проектите по Програмата за техническо сътрудничество на МААЕ.

АЯР участва активно и в другите основни международни организации в ядрената област – в заседанията на Групата на европейските регулатори ENSREG и в дейността на комитети и работни групи към Агенцията за ядрена енергия към ОИСП, Асоциацията на

западноевропейските ядрени регулатори WENRA, Асоциацията на европейските органи по радиационна защита HERCA и др.

Проведено бе и работно посещение на делегация на гръцкия регулатор с цел укрепване на сътрудничеството в областта на радиационната защита и аварийната готовност.

Стратегическа цел 9 „Повишаване качеството на административните услуги и привеждане на предоставянето на административни услуги в съответствие с общата рамка на електронното управление на Р България и нормативните изисквания за предоставянето им, както и на актуализираната Пътна карта за изпълнение на Актуализираната стратегия за развитие на електронното управление в Република България 2019-2023“

В АЯР функционира интегрирана система за управление /ИСУ/. На база на резултатите от проведения през 2020 г. одит на ИСУ на АЯР, са идентифицирани места за подобрене, поради което и през 2023 г. продължава актуализирането на Наръчника на ИСУ в съответствие с изискванията на документа на Международната агенция по атомна енергия (МААЕ) General Safety Requirements No. GSR Part 2 - “Leadership and Management for Safety”, IAEA, 2016. За изпълнение на препоръките е изготвен, одобрен и се изпълнява План за действие, № РД-35-202 от 15.10.2020 г.

С цел повишаване качеството на административните услуги е осигурен бърз достъп до заявленията за административни услуги, който се осъществява през Единния портал за електронни административни услуги, поддържан от Министерство на електронното управление.

Стратегическа цел 10 „Открито управление чрез поэтапно публикуване в интернет на информационни масиви и ресурси“

В своята работа Агенцията се ръководи от принципите за прозрачност, обоснованост и открит диалог с всички заинтересувани лица и организации. Достъпът на обществеността до информация, свързана с безопасността, укрепва доверието на обществото в ядрената енергетика и регулиращия орган. През 2023 г. на интернет страницата на АЯР са публикувани новини, актуални информации, проекти на нормативни документи. През отчетния период действащите в АЯР публични регистри са поддържани в актуално състояние.

б) Отговорност за изпълнение на целите по функционална област „Регулация на ядрената безопасност и радиационната защита на Република България“

Държавното регулиране на безопасното използване на ядрената енергия и йонизиращите лъчения и на безопасното управление на радиоактивните отпадъци и отработеното гориво се осъществява от председателя на Агенцията за ядрено регулиране, който е независим специализиран орган на изпълнителната власт и има компетентност, определена със закон.

в) Преглед на настъпили промени на нормативната уредба през отчетния период

През м. декември на 2023 г. Министерският съвет прие Постановление за изменение и допълнение на Устройствения правилник на Агенцията за ядрено регулиране, с което се цели оптимизиране дейността на Агенцията и повишаване ефективността ѝ при изпълнение на нормативно заложените ѝ функции.

г) Продукти/услуги, предоставяни по бюджетна програма „Регулиране и контрол на ядрената безопасност и радиационната защита на Република България“

Издаване на лицензии и разрешения

В съответствие с ЗБИЯЕ са въведени 5 регулаторни режима:

- издаване на лицензии;
- издаване на разрешения;
- издаване на удостоверения за регистрация;
- издаване на удостоверения за правоспособност;
- уведомление за дейности по чл. 56, ал. 2 от ЗБИЯЕ.

Разграничителният критерий между издаването на лицензии и на разрешения е свързан с предмета на правно регулиране: разрешение се издава за еднократна дейност в конкретен случай (например разрешение за извеждане от експлоатация на обект с радиоактивни вещества), лицензия се издава за многократно повтаряща се дейност, която се извършва по време на срока на валидност на лицензията (например лицензия за експлоатация на ядрено съоръжение).

Редът за издаване на лицензии за дейностите по чл. 15, ал. 3, разрешения за дейностите по чл. 15, ал. 4 и удостоверения за правоспособност по чл. 15, ал. 5 от ЗБИЯЕ е регламентиран в Наредбата за реда за издаване на лицензии и разрешения за безопасно използване на ядрената енергия и в Наредбата за условията и реда за придобиване на професионална квалификация и за реда за издаване на лицензии за специализирано обучение и на удостоверения за правоспособност за използване на ядрената енергия.

Редът за извършване на уведомление и за издаване на удостоверения за регистрация за дейности с източници на йонизиращи лъчения по чл. 56, ал. 2 и 3 от ЗБИЯЕ е регламентиран в Наредбата за реда за издаване на лицензии и разрешения за безопасно използване на ядрената енергия и в Наредбата за радиационна защита при дейности с материали с повишено съдържание на естествени радионуклиди.

Оценки и анализи на безопасността и експертизи

Решението за издаване, изменение, подновяване, прекратяване и отнемане на лицензии и разрешения по ЗБИЯЕ се взема на основата на резултатите от извършен регулаторен преглед и оценка за съответствие с изискванията за безопасност. Изискванията, нормите и критериите за ядрена безопасност и радиационна защита са определени с наредбите по чл. 26, ал. 2 от ЗБИЯЕ. В случаите, когато представените документи съдържат информация, за оценката на която се изискват специални знания, председателят на АЯР може да възложи прегледа и оценката на тези документи на външни консултанти (експертни инженерингови организации).

Редът за извършване на преглед и оценка на безопасността е определен с вътрешните правила на АЯР, описващи практическите стъпки за изпълнение. В процеса на оценката, при възникнала необходимост и по решение на председателя на агенцията, може допълнително да се извърши:

- инспекция на площадката на съоръжението, обект на заявената дейност;
- използване на външни консултанти (експертизи по договор);
- подпомагане на процеса на взимане на решение от консултативните съвети.

С цел ускоряване на процеса по регулаторен преглед на документите, необходими за издаване на разрешение за експлоатация на нов тип ядрено гориво, през отчетния период АЯР организира възлагането на външна техническа експертиза на част от анализите на безопасност по реда на Закона за обществените поръчки. Процедурата приключи през м юни 2023 г. и се подписаха договори за външна експертиза на анализа на безопасността на нов тип ядрено гориво за блок 5 на АЕЦ „Козлодуй“. Срокът на изпълнение на договорите изтича през 2024 г.

Периодични оценки и анализи

Текуща (периодична) проверка и оценка на спазването на изискванията за ядрена безопасност и радиационна защита се извършва чрез преглед и оценка на отчетите на лицензианта/ притежателя на разрешение за експлоатационни параметри, за експлоатационни събития и чрез инспекции на място за установяване на съответствието с изискванията за безопасна експлоатация. В АЯР се преглеждат и оценяват представяните от лицензианта/ притежателя на разрешение отчети, отнасящи се за:

- изпълнение на специфични условия, напр. програми, резултати от изпитания, инспекции на компоненти, ремонт;
- анализ на експлоатационни събития;
- месечни, тримесечни, годишни периодични отчети;
- изпълнение на принудителни мерки и предписания на инспекторите по контрола.

Съгласно действащото законодателство (Чл. 19, ал. 1, т. 8 на ЗБИЯЕ) изискванията за предоставяне на информация от лицензианта и титуляря на разрешение на АЯР, включително изискванията за задължително уведомяване на агенцията в случай на събитие, инцидент или авария, се определят с Наредбата за условията и реда за уведомяване на Агенцията за ядрено регулиране за събития в ядрени съоръжения и обекти с източници на йонизиращи лъчения. В тази наредба са определени случаите за уведомяване на регулиращия орган при нарушения на изискванията по ядрена безопасност и радиационна защита, свързани с управлението на ядрен материал; при експлоатацията на ядрени съоръжения и при стопанисване или използване на радиоактивни вещества или други източници на йонизиращи лъчения. Всички доклади за експлоатационни събития в АЕЦ „Козлодуй“ се преглеждат и оценяват от инспекторите на АЯР. При необходимост се изисква допълнителна информация или провеждането на допълнителни анализи и експертизи с оглед изясняването на коренните причини на конкретното събитие.

Инспекционна дейност

При планиране на инспекционните дейности се отчитат експлоатационните състояния на ядрените съоръжения и обектите с ИЙЛ, резултатите от предишния контрол и планираните модификации, т.е. осигурява се обвързване с планираните дейности на операторите. Ежегодно председателят на АЯР утвърждава план за инспекционната дейност на Агенцията за ядрено регулиране.

Изпълнението на действащите нормативни актове по ядрена безопасност и радиационна защита и условията на издадените от председателя на АЯР разрешения се гарантира със санкции (имуществени санкции и глоби) и принудителни административни мерки, налагани от председателя на АЯР. За извършени нарушения на нормативни актове се издават актове за установяване на нарушенията и наказателни постановления.

За предотвратяване и преустановяване на административните нарушения, както и за предотвратяване и отстраняване на последиците от тях, председателят на агенцията налага принудителни административни мерки.

Международни дейности

Съгласно ЗБИЯЕ, АЯР изпълнява международните задължения на Р. България в областта на безопасността при използване на ядрената енергия и йонизиращите лъчения и управлението на радиоактивните отпадъци и отработеното ядрено гориво. Това се изпълнява основно по следните направления:

- МААЕ – процедури по национални доклади по Конвенции на МААЕ, участие във Годишната конференция, Комитети и работни групи, технически проекти, експертни мисии;
- Европейски съюз – Група на европейските регулатори ENSREG;
- Агенция за ядрена енергия към ОИСР – участие в комитети и работни групи;
- Международни организации – Асоциация на западноевропейските ядрени регулатори WENRA, Асоциация на европейските органи по радиационна защита HERCA, Форум на регулиращите органи на страните, експлоатиращи реактори ВВЕР и др.
- Научно-изследователска дейност – представителство на Република България в Обединения институт за ядрени изследвания - Дубна.

д) Отчет на показателите за изпълнение на бюджетната програма

Приложение № 6 – Отчет на показателите за изпълнение по бюджетните програми

4600.01.01 Бюджетна програма „Регулиране и контрол на ядрената безопасност и радиационната защита на Република България“	Мерна единица	Целева стойност	Отчет
<i>Показатели за изпълнение</i>			
1. По цел 1 „Развитие на нормативната уредба по безопасно използване на ядрената енергия“ – показател – разработени проекти за изменение и допълнение на нормативни актове и регулиращи ръководства по прилагането им	брой	3	2
2. По цел 2 „Поддържане на публични регистри на ползвателите на административни услуги, предоставяни от АЯР“ – показател – поддържане в актуално състояние на публичните регистри	брой	9	9
3. По цел 3 „Осигуряване спазването на нормативните изисквания, условията на издадените лицензи и разрешения и прилагане на добри практики“ – показател – Осъществени инспекции на обекти	брой	83	133

- кратко описание на показателите за изпълнение

По цел 1 „Развитие на нормативната уредба по безопасно използване на ядрената енергия“ :

През отчетния период е актуализирано и въведено в действие със заповед на председателя на АЯР Регулиращо ръководство за прилагане на вероятностния анализ на безопасността в управлението на безопасността на ядрените централи. През 2023 г. е изготвено и прието от Министерският съвет Постановление за изменение и допълнение на Устройствения правилник на Агенцията за ядрено регулиране, с което се цели оптимизиране дейността на Агенцията, чрез промени във функциите на дирекции.

По цел 2 „Поддържане на публични регистри на ползвателите на административни услуги, предоставяни от АЯР“ – В АЯР са създадени следните девет публични регистри, които са в актуално състояние през отчетния период:

- Публичен регистър на издадени удостоверения за правоспособност на лица, които осъществяват дейности, свързани с осигуряване и/или контрол на ядрената безопасност и радиационната защита в ядрени съоръжения;
- Публичен регистър на издадени удостоверения за правоспособност за квалифицирани експерти по радиационна защита;
- Публичен регистър на издадени лицензии за дейности с източници на йонизиращи лъчения;
- Публичен регистър на издадени разрешения за дейности с източници на йонизиращи лъчения;
- Публичен регистър на издадени лицензии за специализирано обучение;
- Публичен регистър на издадени лицензии за експлоатация и извеждане от експлоатация на ядрени съоръжения;
- Публичен регистър на издадени разрешения за ядрени съоръжения;
- Публичен регистър на издадени удостоверения за регистрация;
- Публичен регистър на подадени уведомления.

По цел 3 „Осигуряване спазването на нормативните изисквания, условията на издадените лицензии и разрешения и прилагане на добри практики“

През отчетния период са извършени 133 бр. инспекции – 25 от главна дирекция „Ядрена Безопасност“ и 108 от дирекция „Радиационна защита“.

- източници на информацията за данните по показателите за изпълнение

Показателите за изпълнение на заложените основни цели са на база текущата 2023 г. – инспекционен план, годишни цели и др. Ползвани са данни от Системата за електронни услуги на АЯР и от публичните регистри.

е) описание на факторите и причините, оказали въздействие върху непостигането на планираните/заявените целеви стойности

За периода, при изпълнението на поставените цели не са идентифицирани фактори и причини, влияещи върху неизпълнението им.

ж) Отчет на разходите по бюджетните програми с разпределение на ведомствени и администрирани разходи

Приложение № 7 – Отчет на разходите по бюджетните програми с разпределение по ведомствени и администрирани разходи

№	4600.01.01 Бюджетна програма „Регулиране и контрол на ядрената безопасност и радиационната защита на Република България“ (в лева)	Закон	Уточнен план	Отчет
I.	Общо ведомствени разходи:	7 791 700	7 866 587	6 879 719
	Персонал	4 374 900	4 374 900	4 301 871
	Издръжка	3 246 800	3 090 035	2 176 526
	Капиталови разходи	170 000	401 652	401 322
1	Ведомствени разходи по бюджета на ПРБ:	7 791 700	7 866 587	6 879 719
	Персонал	4 374 900	4 374 900	4 301 871
	Издръжка	3 246 800	3 090 035	2 176 526
	Капиталови разходи	170 000	401 652	401 322
2	Ведомствени разходи по други бюджети и сметки за средства от ЕС			
II.	Администрирани разходни параграфи по бюджета			
	1.Членски внос за участие на Република България в Международната агенция за атомна енергия	643 600	685 220	685 219
III.	Администрирани разходни параграфи по други бюджети и сметки за средства от ЕС			
	Общо администрирани разходи (II+III):	643 600	685 220	685 219
	Общо разходи по бюджета (I.I+II):	8 435 300	8 551 807	7 564 938
	Общо разходи (I+II+III):	8 435 300	8 551 807	7 564 938
	Численост на щатния персонал	114	114	107
	Численост на извънщатния персонал	7	7	6

**Справка за разходите по области на политики/функционални области и бюджетни програми,
утвърдени със ЗДБРБ за 2023 г. към 31.12. 2023 г. по бюджета на Агенция за ядрено
регулиране**

№	Наименование на областта на политика/функционалната област/бюджетната програма	Разходи (в хил. лв.)		
		Закон	Уточнен план	Отчет
1.	Функционална област „Регулация на ядрената безопасност и радиационната защита на Република България“	8 435, 3	8 551, 8	7 564, 9
	Бюджетна програма „Регулиране и контрол на ядрената безопасност и радиационната защита на Република България“	8 435, 3	8 551, 8	7 564, 9

ЦАНКО БАЧИЙСКИ

Председател на
Агенция за ядрено регулиране

Съгласувал:
Светлана Францова, с.д. главен секретар

Изготвил:
Светломира Харизанова, главен счетоводител